

18. ULUSAL EĞİTİM BİLİMLERİ KURULTAYI

ISBN: 978-605-4282-49-4

Ege Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

1-3 Ekim 2009

1. Baskı: Eylül 2009

Baskı: Cantekin Matbaası
(Ankara-0312-384 34 35)

YAYINEVİ

adakale sokak 4/1 yenişehir-ankara
tel: +90 312 4306750-51 (pbx)
belgeç: +90 312 4354460
gsm: 0506 3451936 - 0541 9104545 - 0533 2055230
e-ileti: pegem@pegem.net

YAZIŞMA

p.k.175 06442 yenişehir-ankara

DAĞITIM

sağlık sokak 17/a yenişehir-ankara
tel: +90 312 4345408 - +90 312 4345424
belgeç: +90 312 4313738
gsm: 0506 3451937 - 0541 4345424 - 0533 2055231
e-ileti: siparis@pegem.net

internet: **PEGEM.NET**

Yayıma Hazırlayan

Yrd. Doç. Dr. Deniz Arıkan

Arş. Gör. Onur Dönmez

Onursal Başkan

Prof. Dr. Candeđer YILMAZ
Ege Üniversitesi Rektörü

Kurultay Başkanı

Prof. Dr. Kadir ASLAN
Eğitim Fakóltesi Dekanı

Düzenleme Kurulu Başkanı
Prof. Dr. Süleyman Doğan

Düzenleme Kurulu Başkan Yardımcıları
Prof. Dr. Müfit Kömleksiz
Prof. Dr. Münevver Yalçınkaya
Yrd. Doç. Dr. Hakan Atılgan (Kurultay Sekreteri)

Düzenleme Kurulu Üyeleri
Prof. Dr. Esergül Balcı Bucak
Prof. Dr. İbrahim Dönmezer
Prof. Dr. Şevket Toker
Prof. Dr. Hülya Yılmaz
Doç. Dr. Nilay Bümen
Yrd. Doç. Dr. Mine Aladağ
Yrd. Doç. Dr. Şakire Anlıak
Yrd. Doç. Dr. Y. Deniz Arıkan
Yrd. Doç. Dr. Neşe Aslan
Yrd. Doç. Dr. Alper Başbay
Yrd. Doç. Dr. Yelda Bektaş
Yrd. Doç. Dr. Zeynep Cihangir Çankaya
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Dinçer
Yrd. Doç. Dr. Ezgi Özeke Kocabaş
Yrd. Doç. Dr. Tuncay Öğretmen
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Özekes
Yrd. Doç. Dr. Semra Sütgibi
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz Tonbul
Yrd. Doç. Dr. Gülsen Ünver
Yrd. Doç. Dr. Bünyamin Yurdakul
Öğr. Gör. Dr. Makbule Başbay
Öğr. Gör. Dr. Bahar Dervişcemaloğlu
Öğr. Gör. Serkan Denizli
Öğr. Gör. Barış Yaka
Arş. Gör. Didem Arlı
Arş. Gör. Betül Meydan
Arş. Gör. Esra Çakar
Arş. Gör. Pınar Huyugüzel Çavaş
Arş. Gör. Onur Dönmez
Arş. Gör. Elif Ercan
Arş. Gör. Gizem Özen Engin
Arş. Gör. Göksu Koç
Arş. Gör. İsmet Koç
Arş. Gör. Burcu Pamukçu
Arş. Gör. Fırat Sarsar
Arş. Gör. Nursel Topkaya

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Nilüfer Voltan Acar

Prof. Dr. Güler Akalan

Prof. Dr. Cengiz Akcay

Prof. Dr. Berrin Akman

Prof. Dr. Meral Aksu

Prof. Dr. Yaşare Aktaş Arnas

Prof. Dr. Hüseyin Alkan

Prof. Dr. Murat Altun

Prof. Dr. Battal Aslan

Prof. Dr. İbrahim Atalay

Prof. Dr. Ferda Aysan

Prof. Dr. F. Abide Güngör Aytar

Prof. Dr. Ali Balcı

Prof. Dr. Ali Baykal

Prof. Dr. Gürhan Can

Prof. Dr. Ayhan Demir

Prof. Dr. Özcan Demirel

Prof. Dr. Serdar Erkan

Prof. Dr. Adnan Erkuş

Prof. Dr. Fatma Gök

Prof. Dr. Adnan Gümüş

Prof. Dr. Ali İlker Gümüşeli

Prof. Dr. Doğan Günay

Prof. Dr. Tanju Gürkan

Prof. Dr. Banu İnanç

Prof. Dr. Reşide Kabadayı

Prof. Dr. Yasemin Karabeyoğlu

Prof. Dr. Kasım Karakütük

Prof. Dr. Yüksel Kavak

Prof. Dr. Zeki Kaya

Prof. Dr. Hafize Keser

Prof. Dr. Teoman Kesercioğlu

Prof. Dr. Mustafa Kılıç

Prof. Dr. Nizamettin Koç

Prof. Dr. Mustafa Kuru

Prof. Dr. Leyla Küçükahmet

Prof. Dr. Fidan Korkut Owen

Prof. Dr. Yaşar Özbay

Prof. Dr. Cemil Öztürk

Prof. Dr. Mustafa Sağlam

Prof. Dr. Nuray Senemoğlu

Prof. Dr. Veysel Sönmez

Prof. Dr. Bülbin Sucuoğlu

Prof. Dr. Leman Tarhan

Prof. Dr. Satılmış Tekindal

Prof. Dr. Ata Tezbaşaran

Prof. Dr. Şevket Toker

Prof. Dr. Nejla Kurul Tural

Prof. Dr. Adil Türkoğlu

Prof. Dr. Ali Uçan

Prof. Dr. Aysun Umay

Prof. Dr. Binnur Yeşilyaprak

**KPSS SONUÇLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME (KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ)**

*Yrd. Doç. Dr. MUAMMER ERGÜN, KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Öğr. Gör. S. TUNAY KAMER, KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ*

1. Problem Durumu

MEB tarafından 1985-1991 yılları arasında "Öğretmenlik Yeterlik Sınavı", 2001 yılında Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından "Kamu Meslek Sınavı-KMS" ve 2002 yılından itibaren 18.03.2002 tarih ve 3975 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla (Resmi Gazete: 03.05.2002 tarihli ve 24744 sayılı kararı ile yayınlanan) Kamu Görevlerine İlk Defa Atananlar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre ÖSYM tarafından yapılan "Kamu Personeli Seçme Sınavı" (KPSS) uygulaması getirilerek öğretmen atamaları yapılmıştır.

Öğretmen yetiştirme ve istihdamında karşılaşılan problemler, planlamaların gerçekçi bir şekilde yapılmadığının göstergesi olarak algılanabilir. Öğretmen adaylarının atanabilmesi için, KPSS'den başarılı bir şekilde geçmek yetmemekte, sıralamada üst sıralarda yer almak gerekmektedir.

Problem Cümlesi:

Öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanlar farklı değişkenlere göre nasıl bir dağılım göstermektedir?

Alt Problemler:

1. Öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanlar, öğrencilerin
  - a. Mezun oldukları bölümlere göre, b. Cinsiyetlerine göre,
  - c. Mezun oldukları lise türüne göre,
  - d. Yıllara göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
2. Öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanlar, öğrencilerin
  - a. ÖSS'ye kaçınıcı girişinde eğitim fakültesine yerleştirildiği değişkenine göre,
  - b. Lise mezuniyet ortalamasına,
  - c. Fakülte mezuniyet ortalamalarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

2. Amaç

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki ilköğretim okullarında görev yapacak öğretmen adaylarının, öğretmenliğe atanabilmeleri için başarılı olmak zorunda oldukları KPSS'deki başarılarını etkileyen faktörlerin neler olduğu ortaya çıkarılarak öğrencilerin bu sınavdaki başarı durumlarını değerlendirmektir.

3. Yöntem

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. 2007 ve 2008 yıllarında Kastamonu Eğitim Fakültesinden mezun olan öğrencilerin KPSS'den aldıkları puanlara ÖSYM'nin sınav sonuç açıklama sitesinden her öğrencinin TC kimlik numaraları tek tek girilerek KPSS puanlarına ulaşılmıştır. Ayrıca K.Ü. Eğitim Fakültesi öğrenci işleri bürosundan öğrencilere ilişkin farklı değişkenlere ulaşılmış ve bu değişkenlerin KPSS sonuçlarıyla analizi yapılmıştır.

Araştırmanın çalışma evrenini 2007 ve 2008 yıllarında Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesinden Mezun olan öğretmen adayları oluşturmaktadır. 2007 yılında 835 öğrenci, 2008 yılında da 850 öğrenci son sınıfta olmak üzere toplam 1685 öğrenci çalışma evrenini oluşturmaktadır. Bu öğrencilerden 2007 yılında mezun durumda olan 773 kişinin KPSS sonucuna, 2008 yılında mezun durumda olan 758 kişinin KPSS sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar üzerinde istatistiksel analizler yapılmıştır.

4. Bulgular

Çalışma evreninin sınava giriş yıllarına göre dağılımı incelendiğinde % 50,5'inin 2007 yılında, % 49,5'inin ise 2008 yılında KPSS'ye girenlerden oluştuğu görülmektedir. Çalışma evreninin cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde %46,5 ini erkeklerin, %55,4 ünü ise bayanların oluşturduğu görülmektedir.

KPSS'den alınan sonuçların yıllara göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek yapılan t testi sonucunda p: .05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. 2007 yılı KPSS ortalaması 75,02 iken 2008 yılı KPSS ortalaması 73,89 olarak bulunmuştur.

KPSS'den alınan sonuçların bölümlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek amacıyla Anova testi yapılmıştır. Anova testi sonucunda elde edilen sonuçlar KPSS'den alınan puanların bölümlere göre anlamlı farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur (p: .001).

Scheffe testi sonuçlarına göre; Sınıf öğretmenliği birinci öğretimde okuyan öğretmen adaylarının KPSS sonuçları; ilköğretim matematik öğretmenliği, ilköğretim sosyal bilgiler öğretmenliği ve Türkçe öğretmenliği ikinci öğretimde okuyan öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanlar ile anlamlı farklılıklar göstermektedir.

İlköğretim matematik öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının KPSS sonuçları; ilköğretim sosyal bilgiler öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği, Sınıf öğretmenliği ikinci öğretim, Türkçe öğretmenliği ikinci öğretim ve okulöncesi öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanlar ile anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği bulunmuştur.

İlköğretim fen bilgisi öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının KPSS sonuçları; ilköğretim sosyal bilgiler öğretmenliği ve Türkçe öğretmenliği ikinci öğretimde okuyan öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanlar ile anlamlı farklılıklar göstermektedir.

İlköğretim sosyal bilgiler öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının KPSS sonuçları; Türkçe öğretmenliği, Sınıf öğretmenliği ikinci öğretim, Türkçe öğretmenliği ikinci öğretim ve okulöncesi öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanlar ile anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği bulunmuştur.

İlköğretim Sınıf öğretmenliği ikinci öğretimde okuyan öğretmen adaylarının KPSS sonuçları; Türkçe öğretmenliği ikinci öğretimde okuyan öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanlar ile anlamlı farklılıklar göstermektedir.

KPSS'den alınan sonuçların mezun olunan lise türüne göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek amacıyla Anova testi yapılmıştır. Anova testi sonucunda elde edilen sonuçlar KPSS'den alınan puanların bölümlere göre anlamlı farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur (p: .001).

Scheffe testi sonuçlarına göre; resmi liselerden mezun olan öğretmen adaylarının KPSS sonuçları; Anadolu liseleri, Anadolu öğretmen liseleri ve yabancı dil ağırlıklı liselerden mezun olan öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanlar arasında anlamlı düzeyde farklılıklar bulunmuştur.

Benzer şekilde Anadolu lisesi ile Anadolu öğretmen lisesi arasında ve Anadolu öğretmen lisesi ile de yabancı dil ağırlıklı lise mezunu öğretmen adaylarının aldıkları KPSS puanları arasında anlamlı düzeyde farklılıklar olduğu bulunmuştur.

En yüksek KPSS puan ortalamasına Anadolu lisesi sahipken ($x:77,03$), en düşük KPSS puan ortalamasına da Anadolu öğretmen lisesi mezunu öğretmen adaylarının ($x:69,92$) sahip oldukları bulunmuştur.

Scheffe testi sonuçlarına göre; liseden 4,01-4,50 ortalama ile mezun olan öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanların sonuçları ile liseden 2,51-3,00 ve 4,51-5,00 derece ile mezun olan öğretmen adaylarının KPSS puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Liseden 4,51-5,00 derece ile mezun olan öğretmen adaylarının KPSS puanları ile liseden 2,51-3,00 ve 3,01-3,50 ve 3,51-4,00 derece ile mezun olan öğretmen adaylarının KPSS puanları arasında da anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

2,51-3,00 lise mezuniyet ortalaması ile liseden mezun olan öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puan ortalaması 69,79 iken, 4,51-5,00 ortalama ile liseden mezun olan öğretmen adaylarının KPSS'den aldıkları puanların ortalaması ise 77,56 dır.

Scheffe testi sonuçlarına göre; eğitim fakültesine ÖSS'ye birinci girişinde yerleştirilenlerin KPSS'den aldıkları puanlar ile eğitim fakültesine ÖSS'ye üçüncü ve dördüncü girişlerinde yerleştirilenlerin KPSS'den aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur.

Benzer şekilde, eğitim fakültesine ÖSS'ye ikinci girişinde yerleştirilenlerin KPSS'den aldıkları puanlar ile eğitim fakültesine ÖSS'ye üçüncü ve dördüncü girişlerinde yerleştirilenlerin KPSS'den aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur.

ÖSS'ye birinci girişinde eğitim fakültesine yerleştirilen öğretmen adaylarının KPSS'den almış oldukları puanların ortalamaları 75,39 iken bu ortalamalar ÖSS'ye giriş sayısı arttıkça düşmektedir. ÖSS'ye dördüncü girişinde eğitim fakültesine yerleştirilen öğretmen adaylarının KPSS'den almış oldukları puanların ortalamaları 70,74 e düşmektedir.

5. Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre aşağıdaki öneriler ileri sürülmüştür:

1. Benzer araştırmalar farklı değişkenler üzerinden yapılarak öğrenci başarılarını etkileyen farklı yönleri bakılabilir.
2. Benzeri araştırmalar farklı üniversitelerde de uygulanabilir.
3. Elde edilen bulgular ve benzer çalışmalardan yola çıkarak Türkiye genelinde kapsamlı bir araştırma grubu oluşturularak daha geniş örneklerle çalışmalar yapılabilir.